

el camí comença a omplir-se de pedruscall; les glaçades intenses i els canvis bruscs de temperatura produeixen un esmicolament de les roques. Les piçarrs, amb el seu esfullament fàcil i les seves diaclasses abundants, resisteixen poc els agents atmosfèrics que les trenquen amb facilitat i amb la pendent d'aquest terreny fa ro-

El turó de Les Agudes no és més que un gros rocam a l'extrem d'aquesta serra montsenyenca...

dolar molt avall aquest pedruscall piçarrós que ara ens omple el camí. El gruix de terra va disminuint cap al cim, fins arribar a la roca viva. El turó de Les Agudes no és més que un gros rocam a l'extrem d'aquesta serra montsenyenca; des dels seus 1,714 metres damunt el nivell del mar, hom albira un panorama immens. Per la seva situació al Nord del Turó de l'Home, si bé no té cap perspectiva cap al costat del Vallès, és un mirador esplèndid cap a la banda oposada. Els Pirineus, que amb el dia clar que tenim ens omple els ulls de les seves formes capricioses, serveix de fons a la grandiositat del paisatge. El Montserrat punxagut, cap al cantó de l'Oest, retalla la seva silueta al fons blau de l'horitzó. Sant Llorenç del Munt, davant seu i tota la serra calcària que continua amunt i envolta la plana de Vic per la part de dalt fins arribar als espadats de Les Guilleries, d'aquí estant poden contemplar-se magníficament. Els barrancs profunds d'aquelles muntanyes de Les Guilleries són d'una bellesa impressionant. A l'extrem d'aquestes serres, el cingle d'El Far, el més alt de tots, que els estrats calcaris, lleugerament inclinats en elevació, li han donat l'alçària màxima, demostra prou el trencament de la serralada. Davant nostre tenim tota la cadena de muntanyes multiformes que també formen Les Guilleries i la carretera de Sant Hilari que, serpentejant amunt, passa sota el castell de Montsoriu i s'arriba fins a Breda.

Dintre aquest muntanyam s'hi deu es-

córrer el Ter, que el veiem sortir en les planes gironines i contemplem magníficament la seva desembocadura a la mar, en el sorral de La Falç. I arran mateix de nosaltres, cap al costat de Ponent, la massa enorme del Matagalls i el seu cim amb la creu, que amb prou feines podem albilar en el fons del blau cel, en la qual hi ha inscrits uns versos de Verdaguer.

L'enfonzament que en altres èpoques geològiques sotragà el Montseny, fou l'origen d'aquesta vall de Sant Marçal que ara tenim als peus i d'aquests aiguavessos tan pendents que ens separen del Montseny occidental. Mig masia mig hostal, la casa de Sant Marçal ofereix refugi als excursionistes que hi demanen hospitalitat. Els camps al seu voltant i dues altres masies escampades per allí prop donen a aquesta vall un aspecte diferent de tot el veïnatge de la muntanya; perd aquella salvatgeria de les vessants dels seus volts per la gràcia que donen els conreus ben acurats.

Tanmateix si aquests cims són tots de roca viva, en els colls que els turons for-

Cap al final d'aquesta vall, al recó de la fondalada, el poble de Montseny...

men entre sí, la parcial descomposició de la roca i els detritus vegetals que les aigües arrosseguen, han arribat a formar una lleugera capa de terra on l'herba a voltes hi fa una catifa finíssima. Camí del Turó de l'Home, la catifa ens acompanya amb petites intermitències; alguns clavells de bosc, barrejats amb l'herba, l'hi donen unes taques de blanc i vermell que ajuden al bon efecte. Les roques, sovint tenen una petita ombra verdosa de la molsa diminuta que damunt seu la pluja afavoreix. De tant en tant, algun ginebró arrapat a la terra, com si no gosés aixecar-se, forma una clapa de verd damunt l'herba tan fina.

El Turó de l'Home, punt culminant de

tota la serralada montsenyenca, amb els seus 1,740 metres, és un guaita avançat de cara a Barcelona. A primeres hores del matí d'un dia de primavera o de tardor, que la calitja és escassa, si la pluja ha donat a l'aire una transparència completa, hom assegura que d'ací estant s'albira la illa de Mallorca. Ara mateix, per

I arran mateix de nosaltres, cap al costat de Ponent, la massa enorme del Matagalls...

poc clar que sigui el dia, ja tenim una visió tan esplèndida, encara que diferent, com des de Les Agudes, que han quedat darrera nostre. Tot el muntanyam de la Marina, des de la Costa Brava fins el Llobregat, es veu perfectament; tan alta que sembla, aquesta serralada de Llevant, quan hom la mira des de la terra baixa, d'aquí estant sembla tan sols lleugerament elevada.

Tots els pobles del Vallès oriental i occidental es veuen escampats amb profusió per entre la gran plana vallesana, enclosa per les muntanyes circumdants. El turó de Roques Roges i el Pla de la Calma i de la Llacuna, que en aquesta serra del Baix Montseny que fineix per un extrem amb el Turó de Tagamanent, ara els tenim quasi davant nostre. Al fons, els cingles de Bertí i Pla de la Garga i el Turó de Gallifa damunt de Sant Feliu, que des de Les Agudes el Matagalls ens impedia contemplar-los. La vall del Tordera als nostres peus, amb el riu que s'escola i la seva verdor inextingible, és una cosa plàcida, voltada de les línies zigzaguejants de les muntanyes.

La vessant del cantó de migdia del Turó de l'Home és ràpida, pendent, molt dreta. Les aigües s'hi deuen escórrer precipitadament i dipositen els materials que arrosseguen a la vall del riu Tordera. I cap al final d'aquesta vall, al recó de la fondalada, el poble de Montseny, amb el color blanc de les parets de les seves cases, que ressalta magníficament.

NYICRIS

(Clixés Amador Alsina i J. M. Batista)

Salvador Llobet és el «Nyicris» de LA GRALLA. Un mal nom, certament, i un excel·lent minyó. Salvador Llobet té una pila de dèries—cosa que està molt bè a la seva edat—però totes acorden en un sol afany: afany de saber i de superar-se. Com bon excursionista que és, l'apassiona el coneixement de la història, tant com el de la terra que trepitja i la llengua que parla. Es actiu i agosarat. Ara de poc tornà de París, però mai no és aquí. Tantost vé dels Sots Feréstecs, com és enfilat dalt del Montseny, com és a fer un «camping» als cims del Pirineu. Si no perd el delit, és dels que pot anar lluny...